

علوم و فنون ادبی ۱

۱- کدام گزینه از نظر تاریخ ادبیات نادرست است؟

- ۱) نخستین آثار نظم و نثر فارسی بعد از اسلام، در سیستان و سپس خراسان بزرگ پدید آمد.
- ۲) اوج سبک خراسانی در زمان ساسانیان بود و به همین دلیل به آن سبک ساسانی هم می‌گویند.
- ۳) سبک خراسانی برحسب زمان به سه سبک فرعی تقسیم می‌شود که ویژگی‌های مشترکی دارند.
- ۴) یکی از سبک‌های فرعی خراسانی، سبک دوره‌ی سلجوقی است که آن را «بینابین» نام نهاده‌اند.

۲- همه‌گزینه‌ها از ویژگی‌های زبانی شعر سبک خراسانی است؛ به جز:

- ۱) قافیه و ردیف بسیار ساده
- ۲) سادگی زبان شعر
- ۳) کم بودن لغات عربی
- ۴) تفاوت تلفظ برخی از کلمات در مقایسه با امروز

۳- در کدام گزینه ویژگی فکری شعر سبک خراسانی آمده است؟

- ۱) روح غم و اندوه در شعر غلبه دارد.
- ۲) شعر درون‌گراست و توصیفات بیش‌تر عقلی و ذهنی و پیچیده است.
- ۳) فکر و کلام با مسائل عرفانی و حکمی و تفکرات فلسفی آمیخته است.
- ۴) اشعار پندآموز و اندرزگونه‌ی این دوره جنبه‌ی عملی و دستوری دارد.

۴- ویژگی‌های نثر دوره‌ی سامانی در کدام گزینه به درستی ذکر شده است؟

- ۱) اطناب جمله‌ها - بهره‌گیری کمتر از لغات عربی - افزایش کاربرد نشانه‌های جمع فارسی بر عربی
- ۲) ایجاز و اختصار در لفظ و معنی - کوتاهی جملات - وجود لغات کم کاربرد فارسی در مقایسه با دوره‌های بعد
- ۳) تمثیل و استشهاد به آیات و احادیث - ایجاز و اختصار در لفظ و معنی - کوتاهی جملات
- ۴) حذف افعال به قرینه - اطناب جملات - بهره‌گیری کمتر از لغات عربی

۵- در همه‌ی ابیات یکی از ویژگی‌های زبانی شعر سبک خراسانی وجود دارد؛ به جز:

- ۱) طرب‌سرای محبت کنون شود معمور / که طاق ابروی یار منش مهندس شد
- ۲) نجوید جز که شیرین جان فرزندانش این جانی / ندارد سود با تیغش نه جوشن‌ها نه خفتان‌ها
- ۳) به جان اندر بکشتم حبّ ایشان / کسی کشته است ازین بهتر نهالی؟
- ۴) همیشه چشمم زی زلفکان چابک بود / همیشه گوشم زی مردم سخندان بود

۶- مرز هجاهای کدام مصراع به صورت نادرست، مشخص شده است؟

- ۱) چشم تو خدنگ از سپر جان گذراند: چش ام ات اخ دن اگز اس اب ار جان اگ اذ ارا اند
- ۲) گویی بدهم کامت و جانت بستانم: گو ای اب اذ هم ا کام ات جا انت اب اس ا تا نم
- ۳) شیرین‌تر از آنی به شکرخنده که گویم: شی ارین اتر از ا آانی اب اش اکر اخن اداک اگو ایم
- ۴) گفتند خلاق که تویی یوسف ثانی: گف اتن ادخ الا یق اک ات ای ا یو اس اف ا ثانی

۷- بیت زیر در کدام گزینه به درستی هجابندی شده است؟

«بیا به شام غریبان و آب دیده‌ی من بین / به سان باده‌ی صافی در آبگینه‌ی شامی»

- ۱) بی ا ا ب ا ش ا م ا غ ا ر ی ب ا ن ا و ا ا ب ا د ی ا د ا ی ا م ن ا ب ی ن ا ب ا س ا ن ا ب ا د ا ه ا ص ا ف ی ا د ر ا ب ا گ ی ا ن ا ی ا ش ا م ی
- ۲) ب ا ی ا ب ا ش ا م ا غ ا ر ی ب ا ن ا ب ا د ی ا د ا ی ا م ن ا ب ی ن ا ب ا س ا ن ا ب ا د ا ی ا ص ا ف ی ا د ا ر ا ب ا گ ی ا ن ا ی ا ش ا م ی
- ۳) ب ا ی ا ب ا ش ا م ا غ ا ر ی ب ا ن ا ب ا د ی ا د ا ی ا م ن ا ب ی ن ا ب ا س ا ن ا ب ا د ا ه ا ص ا ف ی ا د ر ا ب ا گ ی ا ن ا ی ا ش ا م ی
- ۴) ب ا ی ا ب ا ش ا م ا غ ا ر ی ب ا ن ا ب ا د ی ا د ا ی ا م ن ا ب ی ن ا ب ا س ا ن ا ب ا د ا ی ا ص ا ف ی ا د ا ر ا ب ا گ ی ا ن ا ی ا ش ا م ی

۸- علامت هجاهای بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟

«باز آیم اگر دهی اجازت / ای راحت جان من، و گر نی»

- ۱) - U - U - U - - U - - (۲)
- ۲) - U - - U - - U - - (۳)
- ۳) - - - U - - - U - U - (۴)

۹- علامت هجایی تمام مصراع‌ها در مقابل آن‌ها درست است؛ به جز:

- ۱) چو روزگار نسازد ستیزه نتوان برد: (---U-U---UU-U-U)
- ۲) اگر م نمی‌پسندی مدهم به دست دشمن: (---U-U---UU---U-U-U-U)
- ۳) سخن‌ها دارم از دست تو در دل: (---UU---U---U)
- ۴) در آن نفس که بمیرم در آرزوی تو باشم: (---U-U---U-U-U-U---)

۱۰- در کدام گزینه نوع «سجع» متفاوت است؟

- (۱) به سر افسانه بازگردیم و آهن زنگارخورده را نرم کنیم و برنج سرد شده را گرم کنیم.
(۲) قاضی گفت: «ای مرد غریب و از هر هنر صاحب نصیب، سخن خویش بگوی و مراد خویش بجوی.»
(۳) گفتم: «چشم بد از خاک پاک این شهر، مکفوف باد و دست نوایب از او مصروف.»
(۴) با خود گفتم که اگر با این قاضی اختلاف دارم، خود را از دیگر صحبت‌ها معاف دارم.

۱۱- نوع سجع به کار رفته در پایان عبارات کدام گزینه یکسان است؟

- (الف) در قدیم الزمان و سلف الایام در این مشعر و مقام عشق باخته‌ای و در این میدان اسب تاخته.
(ب) گفت: «مرا مراعات عهد دوستان خفته و یاران روی نهفته.»
(ج) فلان را کرم بی‌شمار است و هنر بی‌حساب، دارای عزمی است متین و طبعی کریم.
(د) هر که را غریب‌وار حقوق ممالحت دامن گیرد، کریم‌وار نمیرد.

(۱) الف - ب (۲) ج - د (۳) ب - د (۴) الف - ج

۱۲- نوع سجع در همه گزینه‌ها درست آمده است، به جز

- (۱) الهی نه جز از یاد تو دل است نه جز از یافت تو جان پس بی دل و بی جان کی توان: سجع مطرف
(۲) جوانی خردمند از فنون فضایل حظی وافر داشت و طبعی نافر، چندان که در محافل دانشمندان نشستنی زبان سخن ببستی. باری پدرش گفت ای پسر تو نیز آن چه دانی بگوی: سجع متوازی
(۳) هر که به طاعت از دیگران کمست و به نعمت بیش به صورت توانگرت و به معنی درویش: سجع مطرف
(۴) در زمره توانگران شاکرند و کفور و در حلقه درویشان صابرند و ضجور: سجع متوازی

۱۳- کدام بیت، با بیت زیر مفهومی مشترک دارد؟

«من مانده‌ام مهجور از او دیوانه و رنجور از او / گویی که نیشی دور از او در استخوانم می‌رود»

- (۱) رنج تن دور از تو ای تو راحت جان‌های ما / چشم بد دور از تو ای تو دیده‌ی بینای ما
(۲) عهد ما با تو نه عهدی که تغییر بپذیرد / بوستانیست که هرگز نزند باد خزان
(۳) بهره‌ای از ساز درد بینوایی برده‌ام / چون صدای نی، شکست استخوانم خوش نواست
(۴) دوش چون طاووس می‌نازیدم اندر باغ وصل / دیگر امروز از فراق یار می‌پیچم چو مار

۱۴- مفهوم ابیات کدام گزینه یکسان است؟

- (الف) دوش بی‌روی تو آتش به سرم بر می‌شد / و آبی از دیده می‌آمد که زمین تر می‌شد
(ب) کی رفته‌ای ز دل که تمنا کنم تو را؟ / کی بوده‌ای نهفته که پیدا کنم تو را؟
(ج) دو چشم مست تو کز خواب برخیزند / هزار فتنه به هر گوشه برانگیزند
(د) هر طرف می‌نگرم تا که ببینم رویت / چون تو در جان منی، من به کجا می‌نگرم

(۱) الف - ج (۲) ب - د (۳) ج - د (۴) الف - ب

۱۵- معنی چند واژه در برابر آن نادرست ذکر شده است؟

- «مروت: جوانمردی - طیره: خشم - انبان: پوست - رخام: سنگ مرمر - مرقع: پارچه - مولع: حسادت - مرصع: جواهرنشان - دلق: نوعی جامه»
(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار